

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/197810-358233

Op de op 25 april 2023 ontvangen aanvraag van Chopin Projects B.V., te Etten-Leur om een ontheffing krachtens artikel 3.8, eerste lid en 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor ontwikkeling van Clemensstaete aan de Loeffstraat 50-52 te Waalwijk.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
29 september 2023

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 25 april 2023 hebben wij van Chopin Projects B.V. een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van de ontwikkeling van Clemensstaete, uit te voeren aan de Loeffstraat 50-52 te Waalwijk.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Chopin Projects B.V., Hoge Neerstraat 15, 4873 LM te Etten-Leur, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*);voor de periode tot en met 15 augustus 2028;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. de gevraagde ontheffing voor het overige af te wijzen, op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling als bedoeld in:
 - artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **steenmarter** (*Martes foina*);omdat er voor deze soort geen verbodsbepaling wordt overtreden;
- IV. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften';
- V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van deze ontheffing:
 - Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Loeffstraat 50 te Waalwijk (Econsultancy BV., Rapportnummer: 12415.001, datum; 14 april 2020), hierna: quickscan;
 - Amendement - Quickscan flora en fauna Loeffstraat 50-52, Waalwijk, provincie Noord-Brabant (RSK Netherlands, Rapportnummer: 518532.001(00), datum: 30 juni 2022), hierna: aanvulling van de quickscan;
 - Nader onderzoek vleermuizen, gierzwaluw, huismus en marterachtigen, Loeffstraat 50-52, Waalwijk, provincie Noord-Brabant (RSK Netherlands, Rapportnummer: 518532.001(00), datum: 7 februari 2023), hierna: Nader onderzoek;
 - Ontheffingsaanvraag en activiteitenplan, Loeffstraat 50-52, Waalwijk, provincie Noord-Brabant (RSK Netherlands, Rapportnummer: 518960.001(01), datum: 25 april 2023), hierna: activiteitenplan;
 - Aanvullingen van 6 en 20 juli en 6 september 2023
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	7
Inhoudelijke overwegingen.....	8
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	8
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	8
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	10
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	10
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	11
2.6 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	12
2.7 <i>Gedeeltelijke afwijzing van gevraagde ontheffing</i>	15
3. Conclusie.....	16
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	17
Bijlage 2. Locaties van de maatregelen.....	18
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	20

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts-)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 6 en 20 juli en 6 september 2023.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: 'ecoloog') op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecoloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:
https://www.brabant.nl/applicaties/producten/beschermde_dieren_en_planten_6553.

Specifieke voorschriften

10. *Ongeschikt maken verblijfplaatsen vleermuizen:* Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen.
11. *Controlerende vleermuizen:* Indien de controlerende plaatsvindt door middel van zichtwaarnemingen op de zolder dient er tevens gebruik gemaakt te worden van een warmtebeeldcamera. Indien er een controlerende plaatsvindt op basis van in-/uitvliegers dient deze plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht. Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn.
12. *Onverhoopt aantreffen vleermuizen:* Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen in het te renoveren deel van de zolder worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Zolang een vleermuis aanwezig is, mogen werkzaamheden niet worden uitgevoerd. Een ecooloog dient hierbij geraadpleegd te worden.
13. *Verwijderen tijdelijke voorzieningen:* de tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente rust- of voortplantingsplaatsen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes. Daarnaast mogen de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecooloog.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 25 april 2023 hebben wij van Chopin Projects B.V. een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 6 en 20 juli en 6 september 2023 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/197810.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

Deze aanvraag is niet getoetst aan het onderdeel Natura 2000 van de Wnb. Mogelijk is hiervoor ook een vergunningplicht op grond van de Wnb aan de orde. Als dit het geval is dient de aanvrager ook deze bij de provincie aan te vragen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteit betreft de transformatie van de bestaande Sint-Clemenskerk in combinatie met de realisatie van nieuwe appartementen op het achtergelegen terrein van de kerk. Het te ontwikkelen gebied wordt "Clemensstaete" genoemd. De ontwikkeling voorziet in het toekomstbestendig en duurzaam transformeren van de Sint-Clemenskerk.

De kerk wordt vanbinnen ingericht met appartementen. Deze worden hoofdzakelijk in de open ruimte van de zijbeuken, de kooromgang en buitenzijde van het schip gebouwd. De binnenzijde van het schip blijft vrij en wordt eventueel doorkruist met wandelpaden naar de woningen. Daarnaast komt nog een appartement in de torenkamer dat zich uitstrekt tot de eerste paar meter van de kerkzolder boven het schip. Deze ruimte is toegankelijk met een zelfdragende lift vanaf de tweede verdieping. De aldaar aanwezige houten wenteltrap met platform wordt vervangen door een Vlizotrap. Het bedieningsmechanisme van de klokken in het klokkenhuis wordt naar boven verplaatst.

De plafonds van de zijbeuken van de kerk zullen geïsoleerd worden met isolerende dekens omdat deze de plafonds van de onderliggende appartementen zullen worden. Verder zullen de appartementen bestaan uit een zogenaamde doos-in-doostructie. Elk appartement is een afzonderlijke afgesloten ruimte op zich waarvan de muren een hoge isolatiewaarde hebben en waar dus weinig warmte uitlekt in de kerk. De binnenzijde van de kerk en het dak boven het schip zullen hier dus geen invloed van ondervinden, anders dan dat de buffering marginaal verkleind wordt door een verminderd volume vrije luchtruimte onder de kerkzolder. De muren van de kerk zullen niet geïsoleerd worden en de entreehal en binnenruimte, anders dan de appartementen, zullen niet verwarmd worden.

De torenkamer, evenals een klein gedeelte van het dak, hebben na de werkzaamheden niet langer een directe verbinding met de buitenlucht. Daarnaast worden in het dak van de zijbeuken ventilatieroosters en rookgasafvoeren gemaakt.

De pastorie wordt geheel gesloopt en opnieuw opgebouwd. De bomen ten zuiden van de pastorie, evenals de kersenbomen bij het bijgebouw, worden naar waarschijnlijkheid gedeeltelijk weggehaald.

Het bijgebouw, de kerktuin en de beukenhagen, moeten waarschijnlijk (gedeeltelijk) wijken voor de nieuwbouw. De doorlopende Loeffstraat blijft behouden. De nieuwbouw wordt tot vrij direct naast de kopse kant van Loeffstraat 60 gebouwd.

De huidige planning is om uiterlijk in het 4e kwartaal van 2025 alle werkzaamheden te hebben voltooid en de nieuwe situatie in gebruik te nemen.

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportages van de quickscan, de aanvulling van de quickscan en het nader onderzoek en in hoofdstuk 3 van het activiteitenplan.

Op 25 maart 2020 en op 29 april 2022 hebben quickscans naar beschermde soorten plaatsgevonden. Hieruit is gebleken dat het plangebied mogelijk behoort tot het leefgebied van onder andere de gewone grootoorvleermuis en de steenmarter. Het nader onderzoek naar de gewone grootoorvleermuis heeft plaatsgevonden in 2022, op basis van het Vleermuisprotocol 2021. Het

nader onderzoek naar de steenmarter heeft plaatsgevonden in 2022 op basis van de handreiking kleine marters (Provincie Noord-Brabant en Zoogdiervereniging, 2017).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

In het plangebied zijn 2 zomer/paar/milde winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis aangetroffen. De eerste verblijfplaats bevindt zich in de kerkzolder, daar zijn vier individuen waargenomen. De tweede verblijfplaats bevindt zich in de torenkamer, waar 2 individuen zijn waargenomen. De kerkzolder wordt tevens gebruikt om te foerageren.

Verder zijn er 2 steenmarters waargenomen in het plangebied. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor steenmarters aanwezig in het plangebied. De aanwezigheid van de steenmarters duidt erop dat het plangebied wordt gebruikt als verbindingzone of als foerageergebied door de steenmarters. Hierdoor kan een verblijfplaats die zich elders bevindt indirect worden beschadigd of vernietigd.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- Twee zomer/paar/milde winterverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis;
- Een deel van het leefgebied van de steenmarter, inclusief potentiële verbindingselementen tussen de verblijfplaatsen en een ander deel van het leefgebied;

worden beschadigd of vernield en vleermuizen opzettelijk worden verstoord.

Dit is een overtreding van de bepaling(en) zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, en artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

De geplande ingrepen zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde percelen én de aldaar aanwezige bebouwing (met name de kerk). Binnen het plan Clemensstaete vindt de transformatie plaats van een Rijksmonument. Door deze transformatie kan de kerk in stand worden gehouden. Dankzij de nieuwbouw en de verhuur/verkoop van de nieuwe zorgwoningen en appartementen kan de duurzame renovatie van de kerk bekostigd worden. Alternatieven voor de locatie van de ingrepen zijn daarom niet van toepassing.

Het is niet mogelijk om de huidige verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis te behouden aangezien er dan minder appartementen kunnen worden gerealiseerd. Er is een minimaal aantal appartementen in de kerk benodigd om de onderhoudskosten voor de Vereniging van Eigenaren realistisch haalbaar en marktconform te houden.

De werkzaamheden van zowel het appartementencomplex als de kerk worden als één project aanbesteed en gelijktijdig gebouwd. Indien gefaseerd en opvolgend gebouwd wordt zal de bouwtijd langer zijn, dit kostenverhogend werken en langer overlast zijn op de omgeving rondom bouwgebied voor mens en dier.

Gezien de werkzaamheden meer dan een jaar in beslag zullen nemen, is het niet mogelijk deze enkel in een bepaald jaargetijde uit te voeren. Zodoende zullen de gewone grootoorvleermuizen ruim gemitigeerd en gecompenseerd worden, zodat zij ook in de voor hen gevoelige periodes relatief weinig hinder van de werkzaamheden ondervinden, dan wel op voorhand afdoende uitwijkmogelijkheden hebben. Daarnaast hebben de verblijfplaatsen in het plangebied een functie tijdens meerdere periodes in het jaar, waardoor het niet mogelijk is om buiten deze periodes te werken.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'De volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De ontwikkeling voorziet in het toekomstbestendig en duurzaam transformeren van de Sint-Clemenskerk en de vervangende nieuwbouw van de pastorie. Daarmee blijft het Rijksmonument behouden en beschermd. De kerk zal uitsluitend in pandig worden verbouwd.

Het planvoornemen voorziet in de realisatie van koopappartementen binnen bestaand leegstaand vastgoed (met cultuurhistorische waarden). Daarmee wordt concreet invulling gegeven aan een ambitie binnen de Woonvisie 2020 van de gemeente Waalwijk. Uit de Woonvisie 2020 blijkt dat er nog steeds sprake is van een woningtekort binnen de gemeente Waalwijk. Bij de invulling van het woonprogramma streeft de gemeente naar voldoende kwalitatief goede en betaalbare woningen voor alle bevolkingsgroepen. In de periode 2021 tot en met 2030 wordt in het woningbouwprogramma van de gemeente Waalwijk reeds voorzien in 1.048 woningen (harde plancapaciteit). Onderhavige locatie is daarin nog niet opgenomen. Het programma biedt echter nog ruimte, waardoor de toevoeging van zorgwoningen en middel dure koopappartementen past binnen de woningbehoefte voor de gemeente Waalwijk.

Het initiatief geeft invulling aan de behoefte aan nieuwe woonvormen op het gebied van wonen en zorg. In de kerk en de pastorie worden reguliere koopwoningen gerealiseerd. Daarnaast worden ook nog reguliere appartementen in de nieuwbouw gerealiseerd (bouwdeel C). De zorgeenheden in bouwdelen A en B, zullen een zorgcomplex vormen waar mensen met een zorgindicatie worden gehuisvest. In het zorgcomplex zal 24-uurs zorg aanwezig en de bewoners hebben een zorgcontract met een zorgaanbieder. Daarnaast beschikt het zorgcomplex over gemeenschappelijke ruimten zoals woonkamers en keukens.

Nederland vergrijst en met die vergrijzing is er ook een toename van woonruimte voor mensen met een zorgindicatie. Alleen al het aantal mensen met zogenoemde geheugenproblemen zal de komende jaren enorm toenemen. In Nederland leven op dit moment 280.000 mensen met dementie (bron: Alzheimer Nederland). Voor Waalwijk geldt dat het aantal mensen met dementie van 870 in 2020 groeit naar 1.700 in 2050. Deze mensen moeten gehuisvest worden en passende zorg moet worden aangeboden.

Het planvoornemen voorziet in minimaal 38 zorgstudio's en 8 partnerappartementen. Daarmee wordt voorzien in een concrete behoefte aan zorgeenheden, wordt een bijdrage geleverd aan de ambitie om nieuwe woonvormen op het gebied van wonen en zorg aan te bieden én wordt een bijdrage geleverd aan het aanbieden van woningen voor alle inwoners van Waalwijk.

Daarnaast voorziet het planvoornemen in de realisatie van 37 appartementen in de koopsector. Doordat zowel in de kerk als in de nieuwe pastorie en in bouwdeel C liften worden gerealiseerd, zijn deze appartementen ook levensloopbestendig (voor iedereen toegankelijk). Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de ambitie om levensloopbestendige woningen te realiseren.

Tevens biedt het toevoegen van deze appartementen ouderen de mogelijkheid om door te stromen. Daarmee komen weer woningen vrij voor jongeren en gezinnen. zowel zorgeenheden als reguliere appartementen reeds in een, ook door de gemeente, gewenste differentiatie aan woningen.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 6 en 20 juli en 6 september 2023 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Tijdelijke verblijfplaatsen

- Eind april/begin mei 2023 zijn er 4 vleermuiskasten (type ANS-1) op de kerkzolder gehangen. Omdat sprake is van een groep vleermuizen op een zolder, krijgen deze 3 maanden de tijd om te wennen aan vleermuiskasten.
- Binnen 200 meter van het plangebied zijn 24 tijdelijk vleermuiskasten (types 1FTH, 2FTH en ANS-1/2) geplaatst. De kasten hangen op verschillende windrichtingen en hangen in vier clusters. Per gevel is er één witte en één zwart/groene kast geplaatst om variatie in microklimaten aan te bieden.
- In de kerktoeren zijn acht vleermuiskasten (type ANS-1) opgehangen.
- Alle tijdelijke vleermuiskasten voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - Er schijnt géén direct licht op de invliegopening;
 - De kasten hangen aan de waarschijnlijke vliegroutes;
 - De kasten hebben een vrije en donkere aanvliegroute;
 - De kasten hangen op minimaal 3 meter hoogte;
 - De kasten hangen in de buurt van dakranden of andere herkenbare structuren, op een plek waar roofdieren niet kunnen komen;

Ongeschikt maken en controlerende

- Nadat de gewenningsperiode is doorlopen en buiten de kwetsbare periode zullen de kerktoerenkamer en het te renoveren deel van kerkzolder ongeschikt gemaakt worden voor vleermuizen.
- Gedurende 1 nacht wordt de binnenzijde van de toerenkamer en de kerkzolder verlicht en er worden harde geluiden afgespeeld. Bij eventuele terugkeer in de ochtend zullen de vleermuizen niet langer de kerktoerenkamer en (voorste) zolder willen betreden.
 - Voor het aanlichten worden 7 lampen van >500 lumen gebruikt. Ondanks het aanlichten blijven er vaak alsnog enige schuilplekken (kieren, balken, gaten) behouden. Daarom is het wordt deze wering pas ingezet wanneer de vleermuizen alreeds actief en naar buiten zijn. De verlichting wordt pas aangezet wanneer een controle door een ecooloog bevestigt dat er geen vleermuizen aanwezig zijn.
 - De harde geluiden zullen tussen de 8 kHz en 20kHz zijn, bestaan uit witte ruis en ± 100 dB zijn.
- Om geluidsoverlast voor omwonende te beperken worden de kerktoerenkamer en kerkzolder afgesloten met een wand. Deze wordt direct de volgende dag geplaatst tussen de werklocatie van het appartement in de zolder en het zolderdeel dat behouden blijft. De wand zal in eerste instantie gaten bevatten van 40 bij 40 cm, zodat de vleermuizen weten dat aldaar openingen aanwezig zijn. Na minimaal 1 week worden deze openingen met exclusion flaps afgesloten.
- Er wordt door geluidsexperts bepaald wat de geluidsintensiteit op de zolder op dit moment zonder dempend plafond is. Indien nodig wordt een tijdelijk geluiddempend plafond onder het huidige plafond (de zoldervloer) aangebracht zodat de werkzaamheden in de kerk zonder ernstige geluidsverstoring richting de zolder plaatsvinden.

- Het te bebouwen (noordelijke) zolderdeel zal geheel langs het dak strak met plastic worden afgesloten. Indien vleermuizen via het dak aan de buitenzijde tussen het dakbeschot door de ruimte in trachten te komen, zullen ze hier niet langer doorheen kunnen. In de torenkamer zullen alle buitenwanden en het plafond evenzo strak worden afgewerkt zodat ook hier betreden van de ruimte van buitenaf niet langer mogelijk is. De avonden hierna zal aanwezigheid van vleermuizen gecontroleerd worden.
- Een week (5 werkdagen) na het afsluiten van de kerktoerenkamer met behulp van de exclusion flaps, wordt gecontroleerd of vleermuizen zijn achtergebleven in de afgesloten kerktoerenkamer. Wanneer de wering succesvol is, kan begonnen worden met de relatief continue geluidsverstoring en/of de werkzaamheden.
- Wanneer in de gevoelige periode (oktober-april) gestart wordt met de werkzaamheden, zal in de niet-gevoelige periode gestart worden met milde geluidsverstoring (op normaal volume afspelen van geluid van stemmen/radio in de zolder), waaraan gewend kan worden. Dit zorgt ervoor dat de werkzaamheden niet langer invasief zijn. Zo wordt voorkomen dat gewone grootoorvleermuizen in de gevoelige periode verstoord worden.
- Nadat een deel van de zolder en de kerktoeren vleermuisvrij zijn zal er gezorgd te worden voor een relatief continue milde geluidsverstoring om de vleermuizen te laten wennen aan geluiden. Deze geluiden (radio/stemmen op normaal volume) zullen worden afgespeeld in het niet te bebouwen (zuidelijke) zolderdeel. Deze geluiden zullen in eerste instantie voorafgaand aan, en daarna 'tijdens' de werkzaamheden worden afgespeeld. In eerste instantie zal dit 's nachts gestart worden, zodat de gewone grootoorvleermuizen nachtelijk weg kunnen vliegen. Na een week zal het afspelen van geluid nachtelijk ophouden en enkel nog tussen een uur vóór zonsopkomst en een half uur na zonsondergang plaatsvinden.

Permanente voorzieningen vleermuis

- De vleermuiskasten in de kerktoeren en op de kerkzolder zullen na afloop van de werkzaamheden behouden blijven.
- Een groot deel van de huidige vleermuiszolder zal behouden blijven (505 m²).
- Er zal gezorgd worden voor een zekere toegankelijkheid van de zolder. Daar waar momenteel gaas voor de ramen is aangebracht om vogels buiten te houden, zullen openingen (inclusief landingsmogelijkheden) gecreëerd worden van 2 cm bij 5 cm, waardoor de gewone grootoorvleermuizen met zekerheid toegang tot de huidige kerkzolder blijven behouden.
- Het zolder-/torenappartement zal nagenoeg geen invloed hebben op de temperatuur van de zolder, omdat dit appartement middels een isolerende wand/doos-in-doos constructie, afgesloten zal worden van de verdere (zuidelijke) zolder. Huidig zit op deze locatie een dikke houten deur die zorgt voor een groot temperatuurverschil tussen torenkamer en zolder wellicht zorgt een dichte wand voor een licht-hogere temperatuur in de zomer, door middel van monitoring en bijsturing van alreeds aanwezige ventilatiemogelijkheden, zal enige verandering teniet gedaan worden.
- Er zal (periodiek) gemonitord worden of de gewone grootoorvleermuizen inderdaad gebruik maken van de zolder. Dit wordt gedaan door controles uit te voeren met een batlogger en warmtebeeldcamera.
- De verlichting, welke in de huidige situatie de kerk van buiten verlicht, zal voorafgaand aan de werkzaamheden worden uitgeschakeld en uitgeschakeld blijven tijdens en na afloop van de werkzaamheden.
- Er zullen 2 bomen in het zuidwesten van het plangebied worden gekapt. Hier zal direct een herplantplicht gelden, met bomen van ten minste 1 meter uitstekend boven de straatverlichting met een kroondiameter van minstens 3 meter, waarnaast de lampen aan weerszijden van de straat zullen worden afgeschermd zoals weergegeven in afbeelding 11 van het kennisdocument van BIJ12 van de gewone grootoorvleermuis.

- Er zal een nieuwe, donkere, vliegroute worden gerealiseerd richting de te behouden vleermuiszolder. Hiervoor zullen enkele lantaarnpalen naar het zuiden kappen krijgen om verstrooiing van licht te voorkomen.

Werkwijze

- 's Nachts wordt het plangebied zo min mogelijk verlicht. Wanneer dit toch noodzakelijk is, moet spaarzaam met verlichting worden gewerkt. Hierbij wordt enkel vleermuisvriendelijke(re) verlichting gebruikt die enkel omlaag en binnen het plangebied gericht wordt. Daarnaast wordt uit veiligheidsoverweging gekozen om infraroodcamera's in te zetten en extra verlichting te plaatsen die enkel aangaat, wanneer de werkplaats betreden wordt (wat in principe niet vóór zonsopkomst is). Wanneer dit om verzekeringstechnische redenen (na overleg) niet haalbaar is, zal verlichting alsnog gebruikt worden en voldoen aan hiervoor genoemde eisen. Er zal tijdens de werkzaamheden geheel géén extra verlichting omhoog of naar de kerk toe geschieden worden.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

Het plangebied kan niet volledig door middel van exclusion flaps ongeschikt gemaakt worden. Omdat onduidelijk is op welke exacte manier/locatie de gewone grootoorvleermuizen de kerk binnen komen, en de kerk(zolder) veel onbereikbare hoeken en gaten heeft, is afsluiten van de gehele zolder (bijvoorbeeld met exclusion flaps) en toren géén optie. Extern aanlichten (vanaf de buitenzijde van de kerk) van invliegopeningen wordt in sommige situaties ook als optie gezien. Omdat de aangeboden alternatieve verblijfplaatsen gedeeltelijk in de klokkentoren aanwezig zijn en de gewone grootoorvleermuizen op het terrein behouden moeten worden, is dit voor deze situatie geen oplossing.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen ter borging van/in aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

- *Ongeschikt maken verblijfplaatsen vleermuizen:* Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen. Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.
- *Controlerende vleermuizen:* Indien de controlerende plaatsvindt door middel van zichtwaarnemingen op de zolder dient er tevens gebruik gemaakt te worden van een warmtebeeldcamera. Indien er een controlerende plaatsvindt op basis van in/uitvliegers dient deze plaats te vinden conform de eisen die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, onderzoeksperiode, minimale temperatuur en maximale windkracht. Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn. Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat het te renoveren deel van het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig ten tijde van de werkzaamheden.
- *Onverhoopt aantreffen vleermuizen:* Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen in het te renoveren deel van de zolder worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Zolang een vleermuis aanwezig is, mogen werkzaamheden niet worden uitgevoerd. Een deskundige dient hierbij geraadpleegd te worden. Wij nemen dit voorschrift op om te voorkomen dat vleermuizen worden verwond of gedood tijdens de werkzaamheden.
- *Verwijderen tijdelijke voorzieningen:* de tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente rust- of voortplantingsplaatsen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes. Daarnaast

mogen de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecooloog. Wij nemen dit voorschrift op om te verzekeren dat de vleermuizen te allen tijde voldoende verblijfplaatsen zullen hebben.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenumen werkzaamheden.

2.7 Gedeeltelijke afwijzing van gevraagde ontheffing

De ontheffing is ook gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb, voor de steenmarter. Uit de in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 20 juli 2023 beschreven en (voor)genomen maatregelen blijkt dat deze voldoende zijn om een overtreding van de bepaling, het vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de steenmarter, zoals genoemd in artikel 3.10, eerste lid, van de Wnb, te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

- Onder het terrein/aan de oppervlakte van het terrein wordt een faunabuis aangelegd als faunapassage. Meest geschikt is een betonnen en droge duiker met een binnendiameter van minstens 0,50 meter die vanaf de T-splitsing in de heg aan de noordoostzijde van Pastoor van der Zijlestraat 81-119, via het Clemenspad over een stuk van ongeveer 30 meter bij de bomen bij de kloostertuin uitkomt. Om de veiligheid van de duiker te garanderen, maar passage nog goed mogelijk te maken, wordt een nader te bepalen stalen rooster aan beide zijden van de buis gemonteerd. Daarnaast wordt een afwateringsbuis naar het nabijgelegen oppervlaktewater aangelegd om te waarborgen dat de faunapassage niet vol kan lopen met water.
- Zolang deze buis nog niet geschikt is als doorgang, blijft de groene beukenhaag (inclusief +1 meter groene bufferstrook) langs het plangebied als geleiding aanwezig. Om verstoring bij gebruik van de buis te verminderen, wordt daar waar de buis het plangebied in komt, ter mitigatie een groen blijvende haag, struik, dan wel een takkenril, geplaatst die extra schuilmogelijkheden en geleiding biedt voor de steenmarter.
- Wanneer deze nieuwe situatie afdoende lang aanwezig is, kan op het overige plangebied (dus niet richting het water en niet achter de takkenril/de haag) spaarzaam met verlichting worden gewerkt. Hierbij zal enkel diervriendelijke(re) verlichting gebruikt worden die enkel omlaag en binnen het plangebied gericht wordt. Daarnaast kan uit veiligheidsoverweging of om verzekeringstechnische redenen gekozen worden om extra verlichting te plaatsen. Deze zal eveneens niet richting het water en niet achter de takkenril/de haag te schijnen.
- Gebruik van de faunapassage zal in de nieuwe situatie minstens 1 jaar (tussen maart en augustus) gemonitord worden op gebruik, met behulp van wildcamera's. Daarnaast zal in de nieuwe situatie eventueel bijgestuurd worden door het plaatsen van extra beschutting/geleiding wanneer hiertoe ecologische noodzaak is.
- De faunapassage zal jaarlijks onderhouden worden. Zo zal de buis periodiek geschoond worden zodat deze toegankelijk blijft.
- In de gevoelige periode van de steenmarter (maart tot en met augustus) wordt in principe enkel tussen zonsopkomst en zonsondergang op het buitenterrein gewerkt.

Omdat het verbod op het vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de steenmarter niet wordt overtreden, is een ontheffing hiervoor niet aan de orde.

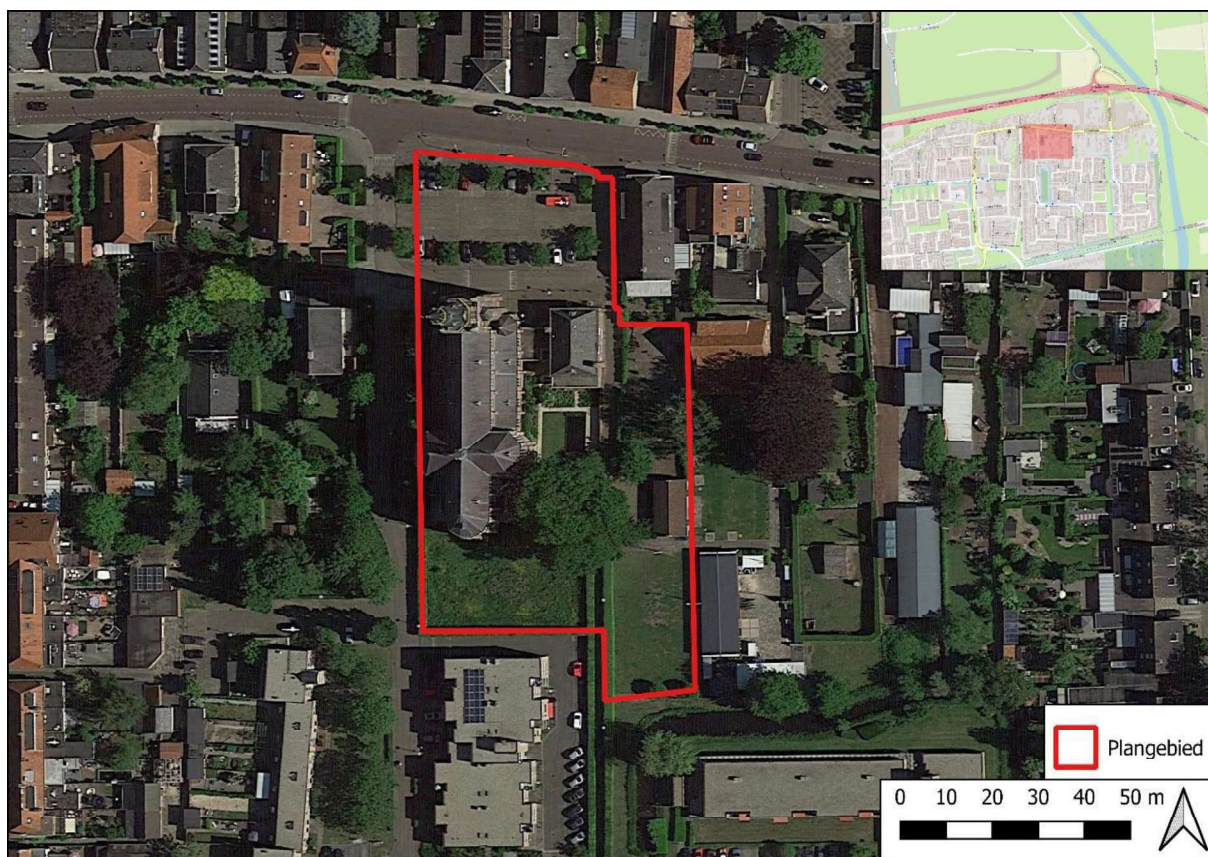
3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Voor het overige wijzen wij de gevraagde ontheffing af, omdat er geen verbodsbepalingen worden overtreden.

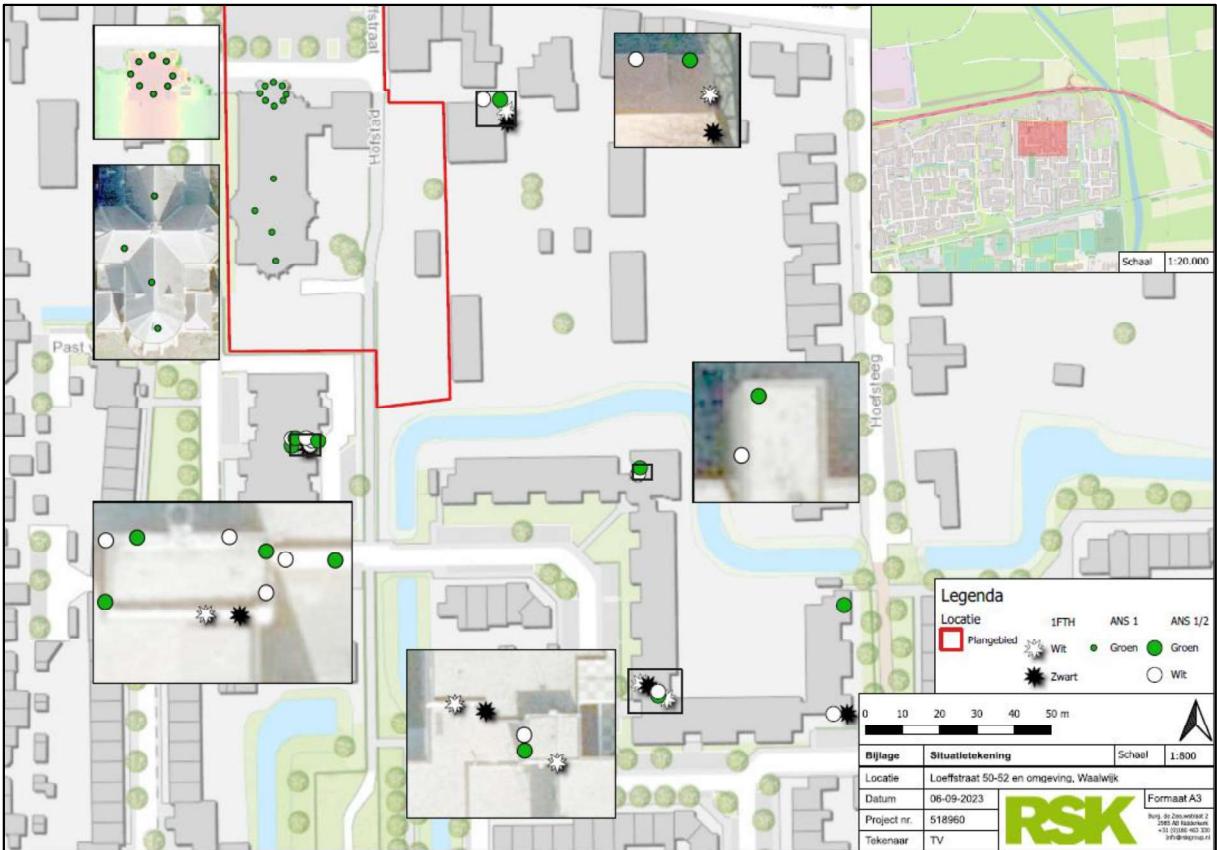
Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

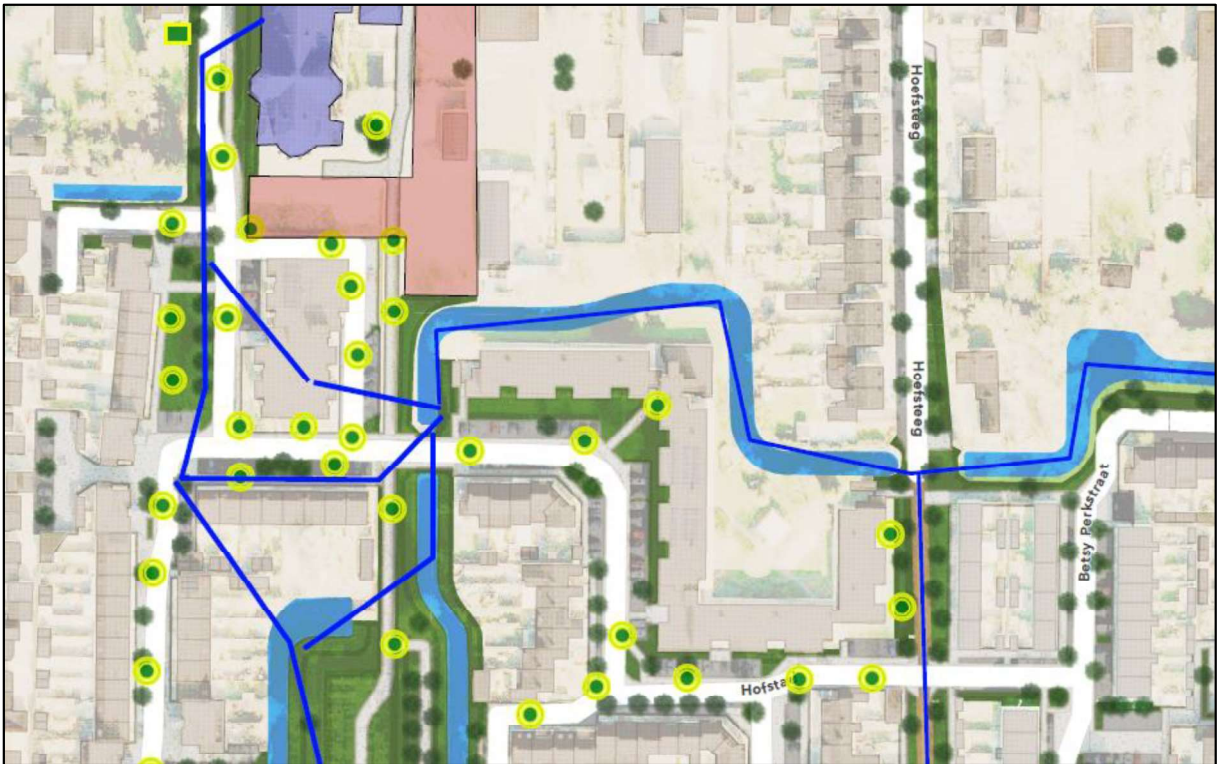

Figuur 1. Locatie Loeffstraat 50-52 te Waalwijk. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

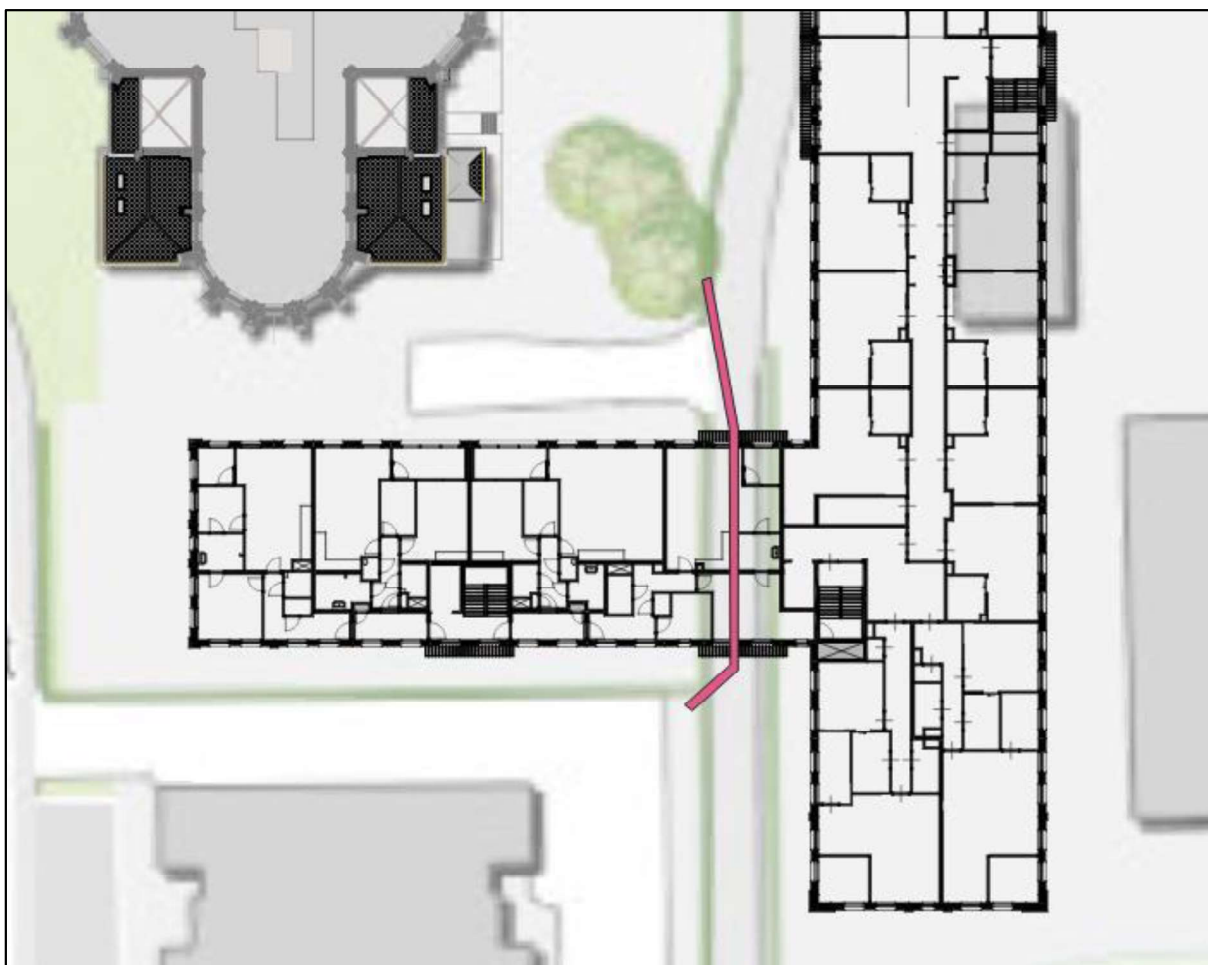
BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELEN

Figuur 2. Locaties van de tijdelijke voorzieningen.

Figuur 3. Vliegroute gewone grootoorvleermuis (blauwe lijnen).

Figuur 4. Locatie faunabuis (roze lijn).

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Chopin Projects B.V., Loeffstraat 50-52 te Waalwijk, Z/197810

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 29 september 2023 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend en een ontheffing ingevolge artikel 3.10, tweede lid, van de Wet natuurbescherming hebben afgewezen (kenmerk: Z/197810-358233) aan Chopin Projects B.V., Hoge Neerstraat 15, 4873 LM te Etten-Leur voor de ontwikkeling van Clemensstaete, voor de locatie Loeffstraat 50-52, 5142 ES te Waalwijk. De ontheffing is geldig voor de periode tot en met 15 augustus 2028.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 3 oktober 2023 tot en met 14 november 2023 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/> onder 'officiële bekendmakingen'.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:
rechtspraak.nl/bestuursrecht.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/197810 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, september 2023